

کتاب اخلاقی اسلام

(۲)

حسین جفائی رنجانی

صفت حسد . ملائم آثار متعددی دارد که بوسیله آنها می توان موجود آن در روح خود بی پریم و در میان شخصی پشیمان اعلام مبرحی از آنها تصریح شده است .

امام صادق (ع) فرمود : " لقلان هنگام اندر بر غیر بدی چنین گفت : آدم حسود به علامت دارد

۱- در غیاب شخص . او را غیبت می کند

۲- در حضورش از وی تامل و جاپلوسی می کند .

۳- هنگام مصیبت ، رفیق خود را ملائم و سرزنی می کند .^۱

- ۱- معالم السنن / ۳۱
- ۲- وافی ج ۳ / ۱۴۸
- ۳- مستدرک ج ۲ / ۴۲۷
- ۴- مستدرک ج ۲ / ۳۲۷

مکتب اسلام

دارد هرگز نمیتواند دلیل و راهنمای دلنمیزی برای دیگران گردد و خیرخواه مردم باشد بر او بیرون است که حسود با اینکه در آتش هولناک صفت نگرییده حسد که از نهاد او عموماً رمانه می کند می سوزد چگونه می تواند با انگار ای صفات نیکو اندرزهای سودمند ، آتش بدبختی و گرفتاری و ناساز را که در باطن افراد دیگر تحلیه می کند خاموش نماید و آنان را نجات دهد ؟

امام صادق (ع) فرمود پنج عمل از پنج نفر محال است از جمله آنها اینکه انتظار نصیحت و خیرخواهی از حسود محال است .^۵

زیادهای حسد

حسود ، نسبتاً صلاحیت ارشاد و راهنمایی دیگران را ندارد بلکه خود در معرض راه پستی و نرسدگی قرار می گیرد و غیر آن بوده ، دانش آسیب پذیری باشد و پشیمانانی می نماید در موارد متعددی با عبارات مختلفی آنها را یادآوری کرده ، اعلام خطر حسدی فرموده اند و از آن بعنوان " خالق الدین " تعبیر آورده اند .

- ۵- بحار الانوار ج ۱۷ / ۳۲۷
- ۶- وافی ج ۳ / ۱۴۸
- ۷- بحار ج ۴ / ۲۵۳
- ۸- مستدرک ج ۲ / ۳۲۷

امام صادق (ع) فرمود آفت دین سچیر است حسد . عجب و خودخواهی و برتری جوشی بر دیگری .^۶

امام موسی کاظم (ع) از رسول خدا (ص) نقل می کند که روزی آنحضرت با اصحاب خود چنین فرمود ای اصحاب (من) آگاه باشید مرض روحی حسد که انسان های گذشته بر آن مبتلا بوده اند به سوی شما متوجه شده است نا آجا که می فرماید حسد دین را از س می برد و کسانی از آن نجات می یابند که بر دستهای خود مسلط بوده ، زمان خوبی را مبادا گزند و از بدگوشی نسبت برادر خود دوری نمایند .^۷

امام باقر (ع) از رسول خدا حسین نقل می کند که آنحضرت ضمن خطبه ای در حضور جمعیت کثیری در روز غدیر فرمود : ای مردم (آگاه باشید) شیطان حضرت آدم را با حسد وسوسه کرد و او را از بهشت خارج ساخت پس نسبت بیکدیگر حسد نورزیدنا اعمال شما فاسد گردد و گامهائی که در امور دینی برداشتهاید لغزش پیدا نکند^۸ اروایت بالا خوبی استفاده میشود که یکی از زیادهای حسد این است که در اعمال نیک و صالح تاثیر سوئی داشته آنها را از خاصیت می اندازد در حالی که بدون جهت جوش می خورد و بر روال نعمت دیگران که از اختیار او بیرون است اصرار می ورزد

امام صادق (ع) از رسول اکرم (ص) چنین نقل می‌کند: "حسود از لذاتش و نعمتهای دنیا چندان لذت نمی‌برد" ۱۱
 امام چهارم فرمود: "حسود ابدا به فضیلت و شرفی، نائل نمی‌آید" ۱۲

علی (ع) فرمود: "حسود اکثر اوقات در حسرت سمری برود و بیشتر اوقات گناهان و بدیها از او صادر می‌شود" ۱۳
 و نیز فرمود: "حسد بدیگران نوزید زیرا حسد روح را از عظمت و بزرگی خود بائس می‌آورد" ۱۴

۱۱- بحار ج ۷۳ / ۲۵۰

۱۲ و ۱۳ و ۱۴- مستدرک ج ۲ / ۳۲۸

بعضی در حقیقت نیروی باطنی خود را بی‌بهره صرف می‌کنند و آسایش روحی و جسمی را از خودش سلب می‌نمایند.

علی (ع) فرمود: "حسود بر بیگانه خشمگین می‌شود و بر چیزی که از اختیاری بیرون است، بخل می‌ورزد" ۹

و نیز فرمود: "حسود ابدا راحتی و آسایش ندارد" ۱۵

و از جمله زیانهای حسد این است که حسود هرگز به فضیلت و شرفی نمی‌رسد و ابدا روی سادت و آسایش را نمی‌بیند و همواره در حسرت سمری برود و نفس خود را از عظمت و بزرگی بائس می‌آورد و باصطلاح دچار "خود کم بینی" می‌شود. در مورد این ریاسها، روایات کثیری از بیستویان مانده است.

بفید کنگره فقه اسلامی در پاریس گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

اینجا است که باز بودن باب اجتهاد یکی از امتیازات جهان تشیع بشمار می‌آید. که در هفتاد و هفت نفر از اندیشه اسلامی که در سال ۱۳۹۳ هـ در الجزایر منعقد گردید، پس از سخنرانی مسئول یکی از دانشمندان بزرگ شیعه به امضای یکصد تن علمای شرکت کننده در کنفرانس رسید. و بدینوسیله یکی دیگر از منقذات شیعه، مورد قبول علمای اسلامی قرار گرفت.

رسید، این حقیقت را ثابت می‌کند که باید باب اجتهاد پیوسته مفتوح باشد. و آن عقیده جهان شیعه است که معتقدند باب اجتهاد هرگز مسدود نمیشود. و هر سأل جدیدی روی دهد. فهای اسلامی می‌توانند حکم آنرا از منابع چهارگانه (قرآن، سنت، اجماع، و دلیل عقل) استنباط کنند و بدین طریق تحرک و دینامیس اسلام برای همیشه استوار میماند.

